

Պատկերացրու աշխարհը, որում մարդկությանն ողջ գիտելիքները ազատ հասանելի են յուրաքանչյուրին

Ջիմմի Ուելս

Բարի գալուստ
Վիքիպեդիա

Վիքիպեդիան ամենամեծ հանրագիտարանն է աշխարհում:
Այն ստեղծվում և պահպանվում է աշխարհով մեկ ավելի քան
1,4 միլիոն մասնակիցների կողմից: Ամեն ամիս Վիքիպեդիայից
օգտվում է 388 միլիոնից ավելի այցելու: Վիքիպեդիայում
հաշվվում է ավելի քան 20 միլիոն հոդված 260-ից ավելի
լեզուներով: Վիքիպեդիայից անվճար կարելի է օգտվել, այն
կարելի է ազատ փոփոխել: Վիքիպեդիան զերծ է գովազդային
սյուլթերից:

(2011թ դեկտեմբերի տվյալներ)

Ողջո՛ւյն: Իմ անունը Անի է:
Միշտ, երբ ինչ-որ բանի
մասին ավելին եմ ուզում
իմանալ, օգտվում եմ
Վիքիպեդիայից: Վերջերս
հետաքրքրվեցի, իսկ ո՞վ է
գրում հոդվածները: Ինչո՞ւ
են հոդվածները երբեմն
փոփոխվում: Ընթերցել եմ,
որ ամեն ոք կարող է
խմբագրել Վիքիպեդիան:
Ե՞ս էլ: Ինչպե՞ս:

«Բարի գալուստ Վիքիպեդիա»-ն
ընթերցելուց հետո դու կիմանաս.

- » Ինչպե՞ս է գործում Վիքիպեդիան
- » Ինչպե՞ս կարող ես գրանցվել
Վիքիպեդիայում
- » Ինչպիսի՞ն է Վիքիպեդիայի մասնակցի
իևտերֆեյսը
- » Վիքիպեդիայում ներդրումներ
կատարելու տարբեր եղանակներ
- » Ինչպե՞ս համագործակցել մյուս
մասնակիցների հետ՝ օգտվելով
քննարկման էջերից
- » Ինչպե՞ս է ստեղծվում և զարգանում
հոդվածը
- » Որո՞նք են հոդվածի որակի
չափանիշները

Ինչպե՞ս է Վիքիպեդիան գործում

Վիքիպեդիայում ամեն ինչ գրված է քեզ նման մարդկանց կողմից: Այլապես այն չէր կարող դառնալ աշխարհի ամենամեծ առցանց հանրագիտարանը: Վիքիպեդիայում օրական մոտ 12.000 հոդված է ստեղծվում (30-ը հայերեն) և ամեն ամիս 4 միլիոնից ավելի խմբագրում է կատարվում:

(2011թ.դեկտեմբերի տվյալներ)

Շատ մասնակիցների («վիքիպեդիացիների») ոգեշնչում է յուրաքանչյուր մարդու անվճար գիտելիքներ ընծեռելու գաղափարը: Դա է պատճառը, որ նրանք ինքնակամ ժամանակ են հատկացնում պահպանելու և զարգացնելու Վիքիպեդիայի հոդվածների որակը, ինչպես նաև օգնելու նոր մասնակիցներին: Յուրաքանչյուրին թույլատրելով օգտվել, խմբագրել ու փոփոխել, Վիքիպեդիան գիտելիքների փոխանակման աննախադեպ հնարավորություններ է ստեղծում:

Բայց ո՞վ է որոշում՝ ի՞նչը հայտնվի Վիքիպեդիայում: Ինչ-որ գլխավոր խմբագիր:

Վիթիպեդիացիները այնքան նոր հողվածներ են ստեղծում և եղած հողվածներն այնքան հաճախ են խմբագրում, որ համար-յա անհնար է այնպիսի մեծ խումբ ունենալ, որը կարողանա վե-րանայել և գնահատել հանրագիտարանում կատարված ամեն մի փոփոխություն: Վիթիպեդիան ստեղծվում և վերահսկվում է իր իսկ ընթերցողների կողմից:

Վիթիպեդիայի բարելավմանը մասնակցող մարդկանց մեծ մասն այն համարում է ժամանց և հաճելի զբաղմունք: Թեև սոցիալական ասպեկտը աշխատում է ժամանցի ուղղության վրա, սակայն ակտիվ մասնակիցներին առաջ է մղում ազատ գիտելիքներն աշխարհով մեկ տարածելու ձգտումը:

Անվճար բովանդակությունն աշխարհով մեկ յուրաքանչյուրին հասանելի դարձնելը ինձ համար մեծ նշանակություն ունի: Ինձ ավելի մանրամասն պատմիր: Որտեղի՞ց կարող եմ սկսել:

Փորձիր

Ո՞վ կարող է խմբագրել Վիթիպեդիայում առկա հողվածները: Ընտրիր ճիշտ պատասխանը:

- Միայն փորձառու խմբագիրները
- Վիթիպեդիայի գլխավոր խմբագիրը
- Յուրաքանչյուր ոք, ում ինտերնետը հասանելի է

Այս և մյուս վիկտորինաների պատասխանները կգտնես այս ուղեցույցի վերջում:

Ստեղծել մասնակցային հաշիվ

Մասնակցային հաշիվ ստեղծելը Վիբիպեդիայում ներդրումներ կատարելու առաջին քայլն է: Մասնակցային հաշիվը թույլ է տալիս ստեղծել նոր հոդվածներ (էջեր), պատկերներ բեռնել և անվանափոխել առկա էջերը: Բացի այդ, հասանելի են դառնում հա-տուկ գործիքներ, ինչպես, օրինակ, Իմ հսկացանկը: Հսկացանկը թույլ է տալիս հետևել քո կողմից խմբա-գրված հոդվածներին և առանձնացնել քեզ հետա-քրքրող այլ էջեր:

Մասնակցային հաշիվ ունենալն օգնում է շփվել մյուս մասնակիցների հետ, ովքեր նույն հոդվածներն են խմբագրում և օգնում քեզ դառնալ համայնքի վստա-հելի անդամ: Վիբիպեդիային ընտելանալուց հետո դու կբացահայտես, որ շատ խնդիրներ կան քննարկելու և որ դու ևս կարող ես օգնել այլ մասնակիցների:

Խմբագրումներ անել կարելի է նաև առանց մասնակցային հաշիվ ունենալու: Այդ դեպքում խմբագրումներն անանուն են և վերագրվում են քո կոմպյուտերի IP հասցեին: Վիբիպեդիայի համայնքը հակված է չվստահել IP հասցեների խմբագրումներին, հատկապես, եթե դրանք դպրոցի կամ ձեռնարկության ցանցից են կատարվում, որտեղ չգրանցված օգտվողը կարող է խմբագրել շահից ելնելով: Օրինակ, երբ աշակերտը կամ ուսանողը խմբագրումներ է կատարում՝ գովասանքներ տեղադրելով իր դպրոցի կամ համալսարանի մասին:

Վիբիպեդիայի մասնակցային հաշիվ ստեղծելը հեշտ է և քեզանից անձնական տեղեկություններ չի պահանջում.

1. Սեղմիր «Մտնել/Գրանցվել» լինքի վրա էջի վերևի աջ անկյունում
2. Ընտրիր ծածկանուն
3. Ընտրիր գաղտնաբառ
4. Սեղմիր Ստեղծել մասնակցային հաշիվ կոճակի վրա:

Փորձիր

- 1 Ստեղծիր Մասնակցային հաշիվ:
- 2 Ստեղծիր քեզ դուր եկած հոդվածներից քո հսկացանկը՝ հոդվածի էջի վերևի աստղի վրա սեղմելով: Ուսումնասիրիր, ինչպես են հոդվածում կատարված փոփոխությունները գրանցվում քո հսկացանկում:

Արագ ստացվեց: Այժմ ես արդեն մասնակցային հաշիվ ունեմ և կարող եմ մասնակցել որակյալ հոդվածներ ստեղծելուն:

Վիքիպեդիա մասնակցի ինտերֆեյս (միջերես)

Վիքիպեդիա, պատահական մի էջ:

ՎԻՔԻՊԵԴԻԱ
Ազատ հանրագիտարան

Գլխավոր էջ
Կատեգորիաներ
Օրացույց
Պատահական էջ
Նոր էջեր
Այսօրվա իրադարձություններ

Մասնակցել
Էությունը
Խորհրդարան
Վերջին փոփոխություններ
Օգնություն
Դրամական նվիրատվություն

Գործիքներ

Այլ լեզուներով

Afrikaans
Alemannisch
العربية
Asturianu
Azerbaijanca
Boarisch
Bosanski
Català
Cebuano
Čeština
Cymraeg
Dansk
Deutsch
Ελληνικά
English
Esperanto
Español
Eesti
Euskara

Վիքիպեդիան բաղկացած է ավելի քան 280 լեզուներից:

Օգնությունը հնարավորություն է ընձեռում Վիքիպեդիայի աշխատանքը ավելի լավ պատկերացնել:

Վերջին փոփոխությունները ցույց են տալիս Վիքիպեդիայի բոլոր հոդվածներում կատարված խմբագրումների ժամանակագրությունը: Սա քեզ հնարավորություն է տալիս դիտանցել՝ հոդվածները գերծ պահելու համար սխալներից և վանդալիզմից:

Քննարկումը երևում է յուրաքանչյուր հոդվածի գլխավերևում: Քննարկումն այն տեղն է, որտեղ դու և այլ մասնակիցներ կազմում եք հոդվածի կառուցվածքը, քննարկում և համաձայնության գալիս հոդվածի բովանդակության վերաբերյալ և օգնություն խնդրում մեկը մյուսից:

Հոդված **Քննարկում**

Աստղադիտակ

Վիքիպեդիայից՝ ազատ հանրագիտարան

Աստղադիտակ, երկնային մասնակցի կողմից հաստատված հոդվածները, որոնք օգտագործվում են հոդվածի կառուցման համար: Աստղադիտակը կազմված է երկու կիզակետում, որտեղ լուսանկարները օգտագործվում են մեխանիկական (թույլ է տալիս անմիջապես դիտարկում օբյեկտը դիտարկում)

Բովանդակ

- 1 Տեսակներ
- 2 Պատմություն
- 3 Օպտիկական աստղադիտակ
- 4 Ռադիոաստղադիտակ
- 5 Տիեզերական աստղադիտակ
 - 5.1 Բարձր էներգիայի ճառագայթային դիտարկման աստղադիտակներ
 - 5.2 Աստղադիտակների աստղադիտակներ
- 6 Արտադրություն

Տեսակներ

Կատեգորիաներ

Վերջին փոփոխությունները ցույց են տալիս Վիքիպեդիայի բոլոր հոդվածներում կատարված խմբագրումների ժամանակագրությունը: Սա քեզ հնարավորություն է տալիս դիտանցել՝ հոդվածները գերծ պահելու համար սխալներից և վանդալիզմից:

Դիտարկում
քեզ
դիտարկում

Որոշում
հարկ
հոդված
գոյություն
այն
համար

Ո՞վ է գրել այս հոդվածը:
Իսկապես լավն է: Համոզ-
ված չեմ, որ ես կարող եմ
այսքան լավ հոդված գրել:

Վերևի աջ անկյան՝ **Ստեղծել մասնակցա-
յին հաշիվ** պատուհանը Վիքիպեդիայի
բոլոր հնարավորությունները քեզ հասանելի
է դարձնում և օգնում է ստեղծել քո
առցանց կերպարը:

Վերջին փոփոխությունները պատուհանը
հնարավորություն է տալիս
ել և համեմատել էջի անցյալ

Ստեղծել պատուհանը գտնում է քո
ցմանը համապատասխանող
վածք: Եթե այդպիսի հոդված
ություն չունի, ապա ցույց է տալիս
հոդվածները, որոնցում այդ բառը
դիպում է:

Փորձիր

- 1 Մեղմիր **Վերջին փոփոխու-
թյուններ** պատուհանի վրա
որևէ հոդվածի համար և ուս-
ումնասիրիր էջը: Ուշադրու-
թյուն դարձրու, թե ինչպես է
յուրաքանչյուր խմբագրում
գրանցված ժամանակացույ-
ցով և կոնկրետ մասնակցի
տվյալներով կամ IP հասցեով:
Տես՝ ինչպե՞ս են որոշ մասնա-
կիցներ բացատրում իրենց
ուղղումները: Խմբագրման
բացատրությունը լավ պրակ-
տիկա է, քանի որ այն օգնում է
ուրիշներին հասկանալ քո
խմբագրումը:

Անիի ընկեր Արան Նոր է սկսել
խմբագրել: Նա ուզում է ծանո-
թանալ Վիքիպեդիայի կանո-
նակարգերին և ուղեցույցնե-
րին: Որտե՞ղ կարող է նա
օժանդակություն գտնել:

Ընտրիր ճիշտ պատասխանը:

- Վերջին փոփոխություններ
- Օգնություն
- Որոնել

Ինչպե՞ս կարող եմ մասնակցել

Գիտե՞ս, որ Վիքիպեդիայում մասնակցելու շատ տարբեր ձևեր կան: Գրելը բազմաթիվ գործողություններից մեկն է: Այստեղ բերված են մասնակցության ձևերից մի քանիսը և թե՛ ի՞նչ են նրանք անում:

Վիքիթղթուկ. ջնջին խմբագրումներ է անում, օրինակ, ուղղագրական սխալներ: Կտտացնելով հոդվածի քննարկման էջի վրա՝ հեղինակներին հաղորդագրություններ թողնելով, առաջարկում է հոդվածների բարելավում:

Սրբագրող. բարելավում է հոդվածի բերականությունը և ուղղագրությունը:

Չեռևող. դիտանցում է հոդվածները՝ կողմնակալ խմբագրումներն ուղղելու նպատակով: Նա հետևում է մասնակիցների կողմից անձնական, քաղաքական և փիլիսոփայական տեսանկյունից արված փոփոխություններին և ապահովում է հոդվածների փաստացի ճշգրտությունը:

Միջնորդ. հակասող տարբերակներով հոդվածներում հարթեցնում է քննարկումը, օգնում է վեճերը լուծել և մասնակցին վարքագծի վերաբերյալ խորհուրդներ է տալիս:

Պատկերագրող. պատկերներ, լուսանկարներ, քարտեզներ և հոդվածին վերաբերող այլ արտահայտչամիջոցներ է ներբեռնում:

Ձևավորող. վիքի վերանշումից օգտվելով, կառուցվածք է տալիս կամ վիքիֆիկացնում է հոդվածները, այնպես որ նրանք ավելի ընթերցելի են դառնում:

Հենց նոր Լահորի (քաղաք Պակիստանում) պատմական փաստի վերաբերյալ ես ուղղում արեցի և ի՞նչ, գուշակի՛ր: Իմ խմբագրումները կենդանացան հենց որ էջը հիշեցի: Հոյակա՛մ է:

Չեղիսակ. հոդվածներին տեղեկություններ է ավելացնում գրքերից, վեբկայքերից, թերթերից և այլ հուսալի աղբյուրներից: Չեղիսակը նաև նոր հոդված է սկսում:

Մասնակցի էջ և իմ քննարկման էջ

Հազարավոր մասնակիցներ կան, ովքեր ամեն օր խմբագրում են Վիքիպեդիան: Որոշ խմբագրումներ ստուգելի չեն կամ արվել են բարելավման հեռանկարով: Դա է պատճառը, որ որոշ վիքիպեդիացիներ մշտապես դիտանցում են բոլոր խմբագրումները՝ օգտվելով (ծախ վահանակի մասնակցել պատուհանի տակ գտնվող) Վերջին փոփոխություններից: Այս հատկությունը հնարավորություն է ընձեռում հսկել Վիքիպեդիայի կոնկրետ լեզվի տարբերակում կատարված բոլոր փոփոխությունները: Քանի որ որոշ վիքիպեդիացիներ դիտանցում են ահռելի քանակությամբ խմբագրումներ, նրանք կարող են երբեմն ջնջել խմբագրումը, որը ճիշտ է, բայց լավ չի գրված: Դրանից խուսափելու համար կարևոր է, որ դու գրես հավաստի տեղեկատվություն և վստահելի աղբյուրների վրա հղում կատարես:

Մասնակցի էջում ավելացրու տեղեկատվություն թո և թո հետաքրքրությունների մասին: Մասնակցային էջ ունենալը, վստահություն ստեղծելու և թո խմբագրումներին հավաստիություն ընձեռելու լավագույն ճանապարհն է: Յուրաքանչյուր մասնակցային հաշիվ ունի իր Մասնակցի էջը և Մասնակցի քննարկման էջը:

Ի՞նչ պատահեց:
Հոդվածում կատարած իմ խմբագրումը կորավ: Ի՞նչ որ մեկը այն հեռացրեց:
Ի՞նչու:

Փորձիր

Անին սիրում է լուսանկարել իր այցելած վայրերը: Եթե նա իր լուսանկարները բեռնում է Վիքիպեդիա, ապա նա՝

- պատկերազարդող է
- հեղինակ է
- մոդերատոր է
- ձևավորող է

Քո Մասնակցային էջում կարող ես գրել քո հետաքրքրությունների և գիտելիքների մասին: Շատ մասնակիցներ նշում են նաև, թե ինչ լեզուների են տիրապետում, ինչ նախասիրություններ ունեն և երբվանից են ներդրումներ կատարում: Որոշ մասնակիցներ նշում են իրենց իրական անունը և այլ անձնական տվյալներ, մյուսները նախընտրում են դա չանել:

Իմ քննարկումները այն էջն է, որտեղ այլ մասնակիցներ կարող են քեզ հաղորդագրություններ թողնել, իսկ դու կարող ես պատասխանել: Շատ մասնակիցներ Բարի գալուստ հաղորդագրություն են թողնում նորեկներին: Ուրիշները կարող են այդ տեղն օգտագործել զրույց սկսելու, քեզ ճանաչելու կամ քո խմբագրումները ավելի լավ հասկանալու համար:

Յուրաքանչյուր հոդված ևս ունի քննարկման էջ: Այս էջը վիքիպեդիացիների կողմից օգտագործվում է համագործակցելու, հոդվածի բովանդակությունը քննարկելու և տարածայնությունները հարթելու համար: Եթե որևէ մեկին հետաքրքրում է, թե ինչն էս խմբագրում կատարել կամ ուզում է քեզ ուրիշ հոդված առաջարկել, կարող է օգտվել հոդվածների քննարկման էջից: Հոդվածի քննարկման էջը հարմար է նաև հոդվածի զարգացման նպատակով օգնություն խնդրելու համար:

Փորձիր

Սեղմիր քո ծածկանվան վրա, ապա **խմբագրել**, որպեսզի խմբագրես քո մասնակցային էջը:
Փորձարկիր խմբագրման վահանակի գործիքները.

B (թավ) **I** (շեղ) (հղում)

Սեղմիր **ընդլայնված** հղումի վրա՝ վիքի-ձևավորման գործիքները տեսնելու համար:

Հիշիր, ընդհանուր խնդիրները և նոր առաջարկները Վիքիպեդիայի համայնքը քննարկում է «խորհրդարան» էջում:

Օհ, ինչ որ մեկը գրառում է թողել իմ էջում: Նա ասում է, որ իմ խըմբագրումը հետ է շրջվել, որովհետև աղբյուրներ չեմ նշել: Տեղեկությունները քաղել էի կառավարության կայքից, ուստի նորից կխմբագրեմ՝ այս անգամ աղբյուրը կնշեմ ծանոթագրության տեսքով:

Հողվածի կյանքը

Չնայած Վիքիպեդիայի հողվածները պետք է լինեն մանրամասն և լավ գրված, ոչ ոք չի ակնկալում, որ մի մոտեցմամբ համալիր, համապարփակ հողված կգրվի: Սովորաբար հողվածները սկսվում են փոքրից և լայն համագործակցության միջոցով հասունանում են, հաճախ հետևյալ շաբլոնի նման:

➤ Ամենահաջող հողվածները սկսվում են փոքրից և բաղկացած են թեմայի սեղմագրից (ամփոփագիր), թեմայի կարևորության նշումից («առաջինը...», «ամենամեծը...», «...ի մայրաքաղաքը» և այլն) և Վիքիպեդիայից դուրս աղբյուրից, որը հաստատում է թեմայի առկայությունը և կարևորությունը (հավաստի աղբյուր կամ կայք): Այս սկզբնական հողվածը կոչվում է կոճղ: Եթե երեք բաղադրիչներից մեկը բացակայում է, համայնքը կարող է համարել, որ թեման կարևոր չէ և հողվածը ջնջել:

➤ Քանի որ այլ մասնակիցներ հողվածին ավելացնում են տեքստ և պատկերներ, այն թեմատիկ սղագրությունից վերածվում է ավելի մանրամասն հողվածի, որը վերաճում է բազմաբնույթ՝ պատմական (օրինակ, «1923-ին, նոր փաստեր...») կամ գլոբալ (օրինակ, «Եվրոպայում, սա դիտարկվում էր ինչպես...») և այլն, նկարագրի: Առավել ակտիվ մասնակիցները իրենց հողվածները կարող են առաջարկել Վիքիպեդիայի փորձագետների գնահատմանը: Գնահատման գործընթացը ենթադրում է հողվածի մակարդակի մանրակրկիտ ուսումնասիրությունն մեծ թվով վիքիպեդիացիների կողմից: Գործընթացը կիրառվում է ծավալուն խմբագրում անցած հողվածների նկատմամբ: Դիտարկման ընթացքը ենթադրում է բացատրությունների, հարցերի և առաջարկների տարափ փորձագետների կողմից: Հետադարձ կապի միջոցով հողված գրողները կառուցում են զարգացման ռազմավարություն՝ օգտագործելով հողվածի Քննարկման էջը:

Ի վերջո հողվածը այնպիսի մակարդակի է հասնում՝ այն լավ է գրված, աղբյուրներից է վերցված և համապարփակ է, այնպես որ միայն էքսպերտները կարող են բարձրացնել նրա արժեքը: Այսպիսիք կարող են առաջարկվել որպես լավ հողվածներ: Միայն քիչ թվով հողվածներ համայնքի կողմից կարող են ճանաչվել որպես բարձրակարգ: Նրանք կազմում են հաջողված հողվածների ցանկը: Հաջողված հողվածները ցուցադրվում են Վիքիպեդիայի գլխավոր էջում: Բավականաչափ ջանք և ժամանակ է պահանջվում բարձրակարգ հողված գրելու համար: Հողված ստեղծելիս համագործակցությունը խրախուսվում է և բարձրացնում է քո կարգավիճակը Վիքիպեդիայի համայնքում: Մնացած բոլոր հողվածների նման, հաջողվածները նույնպես շարունակում են մնալ ինքնագրման ենթակա:

Ես երազում եմ միլիոնավոր կարդացողներ ունեցող վեբ կայքի գլխավոր էջի վրա հայտնված հողվածին մասնակցություն ունենալու մասին:

Փորձիր

Ովքեր են վերահսկում հողվածների որակը:

- Վիքիպեդիայի մասնակիցներն իրենք
- Մասնագետները
- Վիքիմեդիա հիմնադրամը

Ի՞նչն է հողվածը որակյալ դարձնում

Վիթիպեդիայի հողվածի որակը արդյունք է լավ կազմված կառուցվածքի, հանրագիտարանային բովանդակության և ակտիվ համայնքի:

Կառուցվածք. Հողվածի հստակ կառուցվածքը՝ օգնում է ընթերցողներին՝ հեշտ գտնել տեղեկությունը և օժանդակում է խմբագիրներին՝ թեման բոլոր տեսանկյուններից լավ դասավորված պահել: Կառուցվածքը յուրացնելու ճանապարհներից մեկը հաջողված հողվածները, Վիթիպեդիայի լավագույն հողվածներն ուսումնասիրելն է: Դու կարող ես գտնել Վիթիպեդիայի հաջողված հողվածները Վիթիպեդիայի գլխավոր էջում: Այսօրվա հաջողված հողվածների ներքևում սեղմիր՝ ավելի հաջողված հողվածներ: Այնուհետ, բովանդակությունների վրայով անցնելով, ընտրիր քեզ հետաքրքրող թեման:

Ամենաորակյալ հողվածներն ունեն հետևյալ կառուցվածքը:

Ներածական հատվածը ընդհանրացնում է հողվածում տեղ գտած գլխավոր խնդիրները: Նշենք, որ առաջնորդող հատվածը վերնագիր չունի:

Բուն տեքստը հետևում է առաջնորդող հատվածին, որը պարունակում է հատուկ վերնագրեր և ենթավերնագրեր: Աշխարհագրական տեղանքը, օրինակ, կարող է ունենալ հետևյալ վերնագրերը՝ պատմություն, աշխարհագրություն, կլիմա, տնտեսություն, հասարակական կառավարում, դեմոգրաֆիա և մշակույթ:

Լրացումներն ու ծանոթագրությունները հետևում են հողվածի տեքստին: Դրանք կարող են ներառել բիբլիոգրաֆիկ հղումներ, կապ դեպի Վիթիպեդիայի այլ հողվածներ, ինչպես նաև համապատասխան հրապարակումներ, վեբ կայքեր:

Փորձիր

1 Հողվածի տեքստը վերնագրեր չունի: Ընտրիր ճիշտ պատասխանը:

- Ճիշտ է
- Մխալ է

2 Որակյալ հողվածը ի՞նչ կողմեր պետք է ունենա: Ընտրիր ճիշտ պատասխանը:

- Հավաստի աղբյուրներ
- Չեզոք տեսակետ
- Ինչպե՞ս անել ուղեցույց
- Ամփոփագիր, բուն տեքստ, հղումներ

Բովանդակություն՝ շատ Վիքիպեդիացիներ հողվածի որակը գնահատելիս բովանդակությունը համարում են ամենակարևոր գործոնը: Կայուն որակ ապահովելու համար Վիքիպեդիայի համայնքը ստեղծել է հետևյալ չորս ուղղորդող սկզբունքները՝

➤ **Աղբյուրների ապահովում**՝ մասնակիցները խրախուսվում են լրացուցիչ ինֆորմացիայի աղբյուրներ ներկայացնելու համար: Յուրաքանչյուր փաստ պետք է ստուգելի լինի հավաստի աղբյուրի կողմից:

➤ **Չեզոք տեսակետ**՝ հողվածները պետք է գրված լինեն ազնիվ, անկողմնակալ և ներկայացնեն արդեն հրատարակված արժանահիշատակ տեսակետներ:

➤ **Գովազդից զուրկ հողվածներ**՝ գովազդային նյութերը, ինքնագովազդային տվյալները, ուղեցույցները, վաճառքի կատալոգները Վիքիպեդիայում տեղ չունեն:

➤ **Ինքնուրույն հետազոտությունների բացակայություն**՝ Վիքիպեդիայում քո նոր գաղափարները առարկայի մասին նպատակահարմար չէ ընդգրկել (Վիքիպեդիայում դա կոչվում է հատուկ տեսակետ):

Համայնք՝ Վիքիպեդիայում կատարված բոլոր ներդրումները ազատ են հանրության համար: Դա նշանակում է՝ որևէ խմբագիր որևէ հողված չի կարող յուրացնել: Բոլոր ներդրումները կարող են և եռանդուն խմբագրվել բազմաթիվ մասնակիցների կողմից:

Այլ կերպ ասած, յուրաքանչյուրը կարող է միանալ որոշումներ ընդունելու գործընթացին: Համայնքը նույնպես օգտագործում է քննարկումները՝ համաձայնեցնելու համար հողվածի բովանդակային կառուցվածքը: Այն դեպքերում, երբ կոնսենսուսի դժվար է հասնել, փնտրիր տարբերակներ **Օգնություն > Վիքիպեդիա հանրությունում**: Որոշ խըմբագիրներ, ովքեր Վիքիպեդիայում տարիների փորձ ունեն, կարող են օգտակար լինել կոնֆլիկտները հարթելու համար:

Այս թեմայով հողված չեմ գտնում, ես պետք է մեկ ուրիշի՞ն սպասեմ հողված սկսելու համար:

Նոր հոդված ստեղծելը

Շատ թեմաներ կան, որոնց վերաբերյալ հոդվածներ չկան Վիքիպեդիայում:

Եթե դու կարծում ես, որ թեման բացակայում է Վիքիպեդիայում, փնտրիր թեմայի անվան տարբերակներ: Օրինակ՝ փորձիր փնտրել տարբեր ուղղագրությամբ: Ինչպես նաև ստուգիր, արդյոք թեման չի հիշատակվում նրան առնչվող հոդվածներում: Օրինակ, կղզին կարող է հիշատակվել նրա վրա գտնվող երկրների մասին հոդվածներում:

Փնտրիր հոդվածի վերնագիրը: Եթե հոդվածը գոյությունն չունի, դու հոդվածի անունը կտեսնես կարմիր հիպերլինքով: Սեղմիր հիպերլինքի վրա՝ նոր հոդված խմբագրելու համար:

Քո նոր հոդվածը լավ սկիզբ կունենա, եթե դու չմոռանաս ապահովել հետևյալ երեք տարրերը

1. Թեմայի ամփոփագիր
2. Թեմայի կարևորության պատճառը
3. Վստահելի աղբյուրներ

Իմ առաջին հոդվածը Վիքիպեդիայում այժմ առցանց է: Չետաբոբիք է տեսնել՝ ինչպե՞ս է համայնքն այն զարգացնելու:

Հողվածը խմբագրել սկսելիս, դու գուցե «փորձադաշտի» կարիք գգաս: Ստեղծիր քո սեփական «փորձադաշտը» կամ սևագրության էջը, որտեղ կարող ես խմբագրել հողվածը մինչև այն կունենա վերոնշյալ երեք տարրերը:

Քո սևագրության էջը ստեղծելու համար գնա Մասնակցի էջ > Սեղմիր խմբագրում > Գրիր [[Մասնակից: > Քո մասնակցի անունը>/Սևագրություն]] > Հիշել էջը > Սեղմիր հենց նոր ստեղծած լինքի վրա: Այժմ դու քո ավագարկղում ես:

Օգտագործիր ավագարկղը քո հողվածը գրելու համար: Խմբագրումը ավարտելուց հետո չմոռանաս սեղմել հիշել էջը պատուհանի վրա: Երբ արդեն պատրաստ ես, գտիր մի այլ խմբագիր, ով թեմայով կարող է հետաքրքրված լինել: Խմբագիր գտնելու տարբերակ է նման թեմայով հողվածի Դիտել պատմությունը աղյուսակում նայելը: Այդ խմբագրի քննարկման էջում հաղորդագրություն թող՝ քո հողվածը դիտանցելու խնդրանքով: Երբ պատրաստ կլինես, ավագարկղից քո հողվածի բովանդակությունը պատճենիր՝ գնա քո ընտրած թեմայի անվան վրա, սեղմիր Խմբագրում, տեղադրիր բովանդակությունը և հիշիր էջը: Հիմա, երբ դու ստեղծել ես նոր հողված, այստեղ կանգ մի առ: Հղիր քո հողվածը այլ հողվածների, որտեղ քո թեման հիշատակվում է:

Փորձիր

Ի՞նչ կողմեր պետք է ունենա որակյալ հողվածները:

- Հավաստի աղբյուրներ
- Չեզոք տեսակետ
- Ամփոփում, բուն նյութը և հղումներ

Մի վիքի-խմբագրող

Հիանալի է, հաջորդ ամիս ուղևորվելու եմ Եստոնիա: Կօգտվեմ Վիքիպեդիայի **գիրք ստեղծելու** ֆունկցիայից: Կհավաքեմ ինձ անհրաժեշտ հոդվածները և կտպեմ անձնական ուղեցույցի տեսքով: Վիքիպեդիան շատ ավելի հնարավորություններ ունի, քան ես սկզբում կարծում էի:

Այժմ երբ ընթերցել ես «Բարի գալուստ Վիքիպեդիան», կարող ես

- » Հասկանալ՝ ինչպե՞ս է գործում Վիքիպեդիան
- » Ստեղծել մասնակցային հաշիվ
- » Հասկանալ Վիքիպեդիայի մասնակցային ինտերֆեյսը
- » Թվարկել Վիքիպեդիան համալրելու տարբեր եղանակներ
- » Շփվել այլ մասնակիցների հետ քո մասնակցի քննարկման էջում
- » Բացատրել՝ ինչպե՞ս է հոդվածն ստեղծվում և զարգանում
- » Նկարագրել հոդվածի որակի չափանիշները

Լավ, ժամանակն իրոք թռչում է: Այսօր սեղմեցի էջի վերևում՝ Իմ ներդրումը լինքի վրա ու պարզվեց, որ արդեն 100 խմբագրում եմ կատարել: Այս ընթացքում ես այնքան հետաքրքիր բաներ իմացա, ծանոթացա այլ վիքիպեդիացիների հետ, որոնց հետ միասին արդեն մի քանի նոր հոդվածներ ստեղծեցի:

Այս գրքուկի էլեկտրոնային տարբերակը կարող ես գտնել այստեղ.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Բարի_գալուստ_Վիքիպեդիա.pdf

Այլ ուսուցողական նյութերը կարող ես գտնել նաև Վիքիմեդիայի գրապահարանում՝

<http://bookshelf.wikimedia.org>:

Փորձիր (պատասխաններ)

Ինչպես է Վիքիպեդիան աշխատում:

Ո՞վ կարող է խմբագրել Վիքիպեդիան:

- Յուրաքանչյուրը՝ ում հետերնետը հասանելի է:

Վիքիպեդիայի մասնակիցների ինտերֆեյս:

Անիի ընկեր Արան Նոր է սկսել խմբագրել և գտնում է, որ ինքը Վիքիպեդիայի քաղաքականության և ուղեցույցի, համայնքի չափանիշների, և առհասարակ ընդհանուր օգնության կարիք ունի: Որտե՞ղ նա օգնություն կգտնի:

- Օգնություն

Ինչպես կարող եմ մասնակցել:

Անին սիրում է նկարել այն վայրերը, ուր նա այցելում է: Անին կարող է օգնել Վիքիպեդիային որպես՝

- պատկերագրող

Հոդվածի կյանքը:

Ովքե՞ր են վերահսկում հոդվածների որակը

- Վիքիպեդիայի մասնակիցներն իրենք

Ի՞նչն է հոդվածը դարձնում որակյալ:

1. Հոդվածի բուն տեքստը վերնագրեր չունի:

- Սխալ է

Որակյալ հոդվածը ի՞նչ կողմեր պետք է ունենա:

- Հավաստի աղբյուրներ
- Չեզոք տեսակետ
- Ամփոփագիր, բուն նյութը և հղումներ

Ստեղծել նոր հոդված

Ի՞նչ երեք տարրեր պետք է պարունակի քո նոր հոդվածը:

- Ամփոփագիր, կարևորություն և աղբյուրներ

Արդյո՞ք դու այն 12 միլիոն մարդկանցից ես, ովքեր ամեն օր օգտագործում են Վիքիպեդիան:

Ամեն օր մարդիկ աշխարհով մեկ օգտվում են Վիքիպեդիայից՝ օգնելու համար դպրոցական ծրագրերին, բիզնես պլաններին, անձնական հետազոտություններին, ճամփորդություն պլանավորելու համար: Նրանք այն օգտագործում են նոր գաղափարներ ծնելու և հիմնադրույթներ հայտնագործելու համար: Նրանք օգտվում են հեռավոր երկրներ, հնագույն մշակույթներ, կերպարվեստ, հասարակական գործիչներին և վերջին իրադարձությունները ուսումնասիրելու համար:

Բարի գալուստ Վիքիպեդիան տեղեկատվական ուղեցույց է յուրաքանչյուրի համար, ով ուզում է հաջորդ քայլն անել՝ օգնել հավաքել և տարածել մարդկության ողջ գիտելիքները:

Յետևիդ Անիի օրինակին, ինչպես է նա Վիքիպեդիայում իր առաջին խմբագրումներն անում: Ընթացքում դու կսովորես Վիքիպեդիայի հասկացությունները, սկզբունքները, տեղեկատվությունը և գործիքները, որպեսզի կարողանաս Վիքիպեդիայում քո մասնակցությունն ունենալ:

Wikimedia Foundation

149 New Montgomery Street, 3rd Floor
San Francisco, CA 94105 USA

The Wikimedia Foundation is a non-profit charitable organization that runs Wikipedia and other freely licensed websites.

Այս գրքույկի էլեկտրոնային տարբերակը կարող ես գտնել այստեղ.
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Բարի_գալուստ_Վիքիպեդիա.pdf